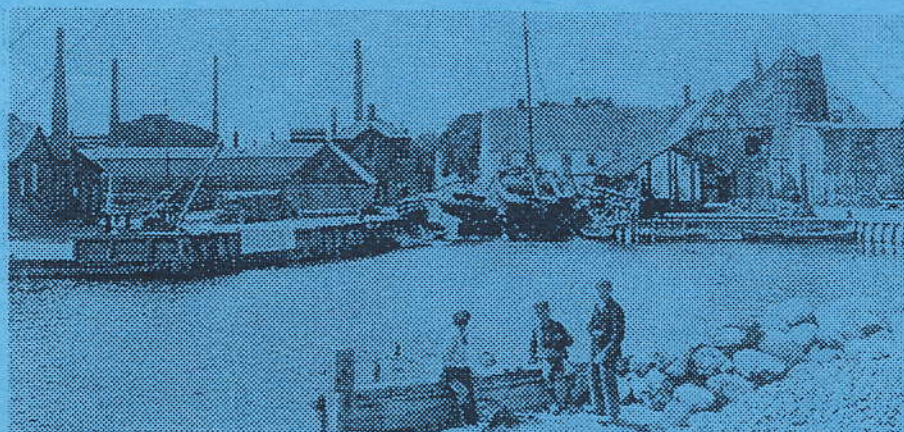

MÅNEDSBLADET

Glemmer du

KASTRUP

Thorvald fra Bryggergården

Nr. 3 Marts 1998

Tårnby Kommunes

Lokalhistoriske Samling

Thorvald fra Bryggergården

Mary Johansen har fortalt det følgende om sin ven, Thorvald Jensens barndom i Bryggergården.

Thorvald Jensen blev født i Kastrup i 1896. Hans far arbejdede som fyrbøder på Kalkværket, hans mor, der var svensk af fødsel vævede derhjemme. Familien boede i Bryggergården i lejligheden nede over den sidste port ud mod havnen.

Mary Johansen fortæller:

Det var ikke en ret stor lejlighed, men dengang havde folk jo heller ikke så store lejligheder, og her blev alle børnene født.

Thorvalds far fyrede ovre på Kalkværket. Han havde 16 fyrehuller. Han trak en trillebør op til hullerne, og så fyrede han med kul i de stor fyrehuller, hvor flammerne slog op. Det må have været grusomt. Efterhånden som børnene blev store, de var seks søskende, måtte de ofte hjælpe faderen med at køre trillebøren op, og med at fyre. Det var fra tidlig morgen kl. seks til aften kl. seks. Det var en lang arbejdsdag, men faderen var en flittig mand.

Dengang var der tit lidt smalhans hos småfolk. Men Thorvalds far var en dygtig skytte. Han strøede et på håndfulde korn ud i gården, og når der kom godt med solsorte, gråspurve og stære, skød han midt ned i hele flokken. Børnene for ned og pillede alle de døde fugle op, og var der ikke nok i første omgang, så gentog faderen nummeret engang til. Thorvald var selv en knag med en slangebøsse, så han ramte også mange gråspurve. Når fuglene var hentet op i køkkenet, flåede hans moder dem og gjorde dem i stand. Derefter blev de stegt i en stor gryde, og der blev en herlig sky. Så fik de en tyk skive brød, som de dyppede i denne sky. Disse

kramsfugle var rigtig mad for børnene, og de elskede når de fik dem.

Når faderen havde fået sin aftenmad, gik han ned i "Tutten". Enten i krohaven eller også i den lille skænkestue, der var. Når denne øl var drukket, kom han op igen. Sådan sluttede en lang og slidsom arbejdsdag for Thorvalds far.

Thorvald løb tit byærinder for folk. Bryggerens havde heste stående i en hestestald på Saltværksvej, og hver dag når Thorvald kom fra skole, hentede han en hest der. Han var jo ikke ret stor, så han kunne næsten ikke komme op på de store heste. Men så havde han en stor kasse, som han stillede ved siden af hesten. På den måde kunne han kravle op.

Når han kom over på den anden side af Saltværksvej, omkring ved totiden om eftermiddagen, havde den gamle fabrikant Flensburg sovet til middag. Når fabrikanten hørte Thorvald, råbte han gerne: "Hej jockey, skal det være en toøre eller en femøre i dag". Nu afhang det lidt af, hvilken hest Thorvald havde. Var det een, der kunne løbe lidt, så sagde han: "Femøre". Var det derimod en gammel hest, der luntede af sted, sagde han: "Toøre". Så tog den gamle Flensburg sin stok og gav hesten et lille rap i rumpen, og så løb den med Thorvald ned til Bryggergården. Der blev hesten spændt for i en hesteomgang, som man havde i gammel tid. Der red Thorvald så rundt på hesten og trak vand op i en stor tønde, der forsynede hele Bryggergården med vand. Han skulle blive ved, til tønden var helt fuld, helst til den flød lidt over.

Thorvald begyndte sin skolegang i en skole, der lå Ved Diget, hvor skolestuen var indrettet i et gammelt hus. Lærerinden hed frk. Bygum, og hun skulle have alle de små nye. Thorvald var ikke rigtig opmærksom den første dag, der var jo så meget nyt at kigge på. Derfor endte denne første skoledag med, at han skulle sidde efter. Der var et par andre børn, der også skulle sidde over. Så da

frk. Bygum gik, blev en mand ved navn hjulmand Svendsen sat til at passe på de små. Det forgik i et værelse ovenpå, og Svendsen sad nedenunder. Da Thorvald havde siddet lidt, så han sit snit til at liste ned ad trappen. Han må dog ikke have set sig for. Nedenfor trappen stod der en spand med vand, som børnene kunne drikke af med en øse, og denne spand faldt Thorvald over. Det gav et stort rabalder, så hjulmand Svendsen, som havde taget sig en lur, vågnede. Men drengen var let til bens, så han løb hjem, så stærkt han kunne.

Med begyndelsen af skolegangen, startede også andre pligter. Thorvalds moder arbejdede på Søndermarksgården, og der skulle drengen gå ud og hjælpe hende. Om vinteren sad moderen inde i et rum og bladede kål og ordnede rødbeder og porre. Senere gik hun til fods, hjem for at lave middagsmad. Thorvald fortæller, at moderen aldrig sad ned. Børnene fik maden serveret på tallerknerne, sovs og kartofler var der altid nok af, kødet var derimod rationeret, hver fik så og så meget, og man skulle sidde stille ved bordet. De led aldrig nogen nød. Om eftermiddagen lavede moderen en kaffeflaske til faderen. Det var en sodavandsflaske med patent prop. I kaffen hældte hun et glas rom. Denne flaske skulle Thorvald gå over med kl. 3. Hvis flasken var fyldt helt op, tog Thorvald en tår af den på vejen over til faderen. Nede i havnecafeen kunne man købe lidt af hver: Bolcher, surbrød med fedt og mange andre ting. I et hus ovre i Bryggergården var alle disse gode ting opmagasineret, også snaps, rom, sukker og andre herligheder. I dette baghus var der en karl fra en af de gode Kastrupslægter ved navn Albert Olsen. Nogle af de store drenge gik sommetider over til ham og sagde, at de skulle have et stykke sukker med lidt rom på. Drengene var ikke altid lige flinke ved ham, trods det at han tit gav dem svedsker og andre godbidder.

Nede i Kastrup havde Thorvald to venner. Den ene hed Niels Peter Helmersen, han blev senere Thorvalds svoger. Den anden var Thorvalds fætter. Disse tre drenge holdt sammen i tykt og tyndt. De besluttede engang, at de ville starte en fodboldklub.

Kastrup Boldklub blev stiftet i 1933. Men allerede i 1908 dannede pastor Ræbild en boldklub med samme navn indenfor KFUMS regi. En af spillerne her var en overgang Thorvald Jensen. Her er en anden udgave af boldklubben fra ca. 1923. Thorvald trænede bl.a. disse drenge.

Igennem lang tid sparede de sammen, og til sidst havde de 3,65 kr.. Så tog de ind til byen og købte en fodbold, en af disse bolde med blære indeni. Denne blære skulle pustes op, og Thorvald fortalte, at da de havde købt bolden, satte de sig på en trappesten og forsøgte at puste og puste. Indehaveren af butikken kom dem dog til hjælp, og fodbolden blev pumpet op og snøret rigtigt. Drengene var lykkelige over deres nyerhvervelse og sparkede fodbold hele vejen hjem.

Fættereren, som hed Stefan, så nok lidt uheldig ud. Han var rødhåret og skeløjet og var på en måde en outsider. Han boede hos sin tante. De tre uadskillelige drenge blev nu enige om, at de skulle betale lidt til denne boldklub, om det var toøre eller femøre, kan jeg ikke rigtig huske. Der var også andre drenge der kom til, nede fra glasmagerne, og de sparkede så fodbold nede ved stranden og nede ved Bryggergården, samt ved Spidslodden. Bolden havnede af og til i tjørnehækken, og den punkterede massevis af gange, så den til sidst ikke kunne lappes mere.

På lossepladsen blev der smidt garnrester ud fra væverierne. Det var silkerester fra divantæpper og bordtæpper. Alle disse rester samlede drengene sammen og puttede ind i bolden. Men det havde sine ulemper, for når den blev rigtig våd, blev den ligeså tung som et ondt år. Børnene gik barbenede dengang, og spillede også fodbold barbenede, så deres tæer var ofte tykke og opsvulmede af at sparke til den tunge bold. Fødderne blev også godt sorte, så Thorvald måtte altid vaske fødder, inden han gik op, for hans moder tolererede ikke, at han kom så snavset hjem.

Thorvald havde en kammerat, der var så heldig at få et par fodboldstøvler (maler Carl). Kammeraten var venstrefodsskytte, så derfor skiftedes de andre drenge til at låne fodboldstøvlen til højre ben. Det var de begejstrede for, de var jo ikke vant til så fine ting som et par fodboldstøvler. Thorvald har også fortalt mig, at

han engang fik et par støvler, der havde været hans søsters. De var med lidt højere hæl, men den blev kappet af, så kunne han bruge dem til at sparke med.

Der spilles fodbold ved Plydsen. Ca. 1923

Da Thorvald blev 12 år, kom han på glasværket, som arbejdsdreng. Men Thorvald var en lille rask dreng, og han var vellidt hos mestrene og glasmagerne. Så han fik lært noget hos de forskellige der, inden han som 16-årig kom i lære som glasmager. Pastor Rørdam underviste dem ved konfirmationsforberedelsen. Engang havde Thorvald været noget uopmærksom, og så kom han op foran. Her stod der nogle piger, og nogle af dem stak ham i rumpen med deres nipsenåle, og så sagde Thorvald: "Av for satan." Det var strengt forbudt at sige sådan noget, og derfor blev han sat udenfor døren. Der var koldt på gangen, så derfor gik Thorvald ud på lokummet med en cigaret og sad der og pulsede. Lidt før de skulle hjem, kom præsten og kaldte på ham.

Så fik Thorvald travlt, han måtte skylle munden for ikke at lugte af røg.

Alle de andre børn var gået, og Thorvald måtte ind til præsten. Pastor Rørdam tog ham så i det ene ben og den ene arm og slyngede ham frem og tilbage. Hver gang Thorvalds rumpe ramte gulvet, sagde drengen: "Av for satan", og så fik han nogle flere ture. Udenfor vinduet stod der nogle piger og så på optrinet, og en af dem, en pige fra Tømmerup, der snøvlede lidt, sagde: "Det er snyd, hr. pastor", den ene gang efter hinanden. Det syntes Thorvald lød så komisk. Til sidst syntes præsten, han havde fået afstraffelse nok og sagde, at Thorvald kunne gå hjem. Han ville selv komme og tale med hans forældre. Det var jo ikke så godt.

Thorvald havde en broder i Maglebylille, ham besøgte forældrene naturligvis engang imellem. Netop denne aften skulle hans far og mor op og besøge denne broder, der hed Martin. Thorvald skulle ikke med, han måtte blive hjemme sammen med sin hund, der hed Mitte. Hen på aftenen hørte drengen, at pastoren kom kørende gennem Bryggergården på cykel. Han kunne høre, det var præsten, for hans cykelkæde lavede sådan et spektakel. Så kom Pastor Rørdam op ad trappen og bankede på. Men Thorvald holdt hunden om snuden og hviskede til den "Hold kæft Mitte". Så præsten måtte gå med uforrettet sag. Næste dag sagde han til Thorvald, at han havde været hjemme hos ham uden resultat, så nu skulle drengen have en seddel med hjem. Men Thorvald viste ikke forældrene denne seddel., for han ville ikke have sin "rumpe på komedie". Hans moder plejede nemlig at ordne den slags ting med sæberiset, og det kunne godt give nogle striber, der ikke gjorde så godt. Nå, Thorvald blev da godt nok konfirmeret, Pastor Rørdam havde ellers ord for at være flink ved de unge. Han var en meget høj mand, og hans fødder var nogle plader uden lige. Engang havde han taget børnene med på en tur, hvor

de skulle spille fodbold. Men Stefan, Niels Peter og Thorvald kunne ikke lade være med at lave abekattestreger, så det endte med at de blev sat i "fængsel". Det var i en jordhule, og her måtte de sidde til de skulle spille fodbold, medens de andre havde løbet og leget og moret sig.

Der var flere forgængere for den nuværende Kastrup Boldklub. Thorvald Jensen fortæller bl.a. om dette i Kastrup Boldklubs 25 års jubilæumshæfte fra 1958. Omkring 1924-25 sygnede boldklubben Søvang hen. Her havde Thorvald Jensen også været aktiv. I stedet stiftede man for anden gang Kastrup Boldklub. Elof Jensen blev formand, og Thorvald næstformand. Klubben blev tilmeldt KBU og deltog med flere hold indtil 1929. Omkring bordet her ses bl.a. Thorvald Jensen, Heinrich Olsen og Elof Jensen. Ca. 1925

Hvis du har billeder, oplysninger eller andet af lokalhistorisk interesse, så henvend dig til:

LOKALHISTORISK SAMLING
KAMILLEVEJ 10
2770 KASTRUP
TLF. 32 46 05 45

ÅBNINGSTID:

MANDAG	16-20
TIRSDAG	12-16
FREDAG	12-15

Lokalhistorisk Samling har desuden udstillinger på Kastrupgårdsamlingen:

Midt på Amager og Kastrup Glas

Åbent: tirsdag - søndag 14-17
onsdag tillige 19-21

Og på Plydsen, Amager Standvej 350, 1.sal:

**Kastrupfiskerne og havnen, Plydsen, og
Fra Sverige til Tårnby.**

Åbent: Lørdag og søndag 12-16